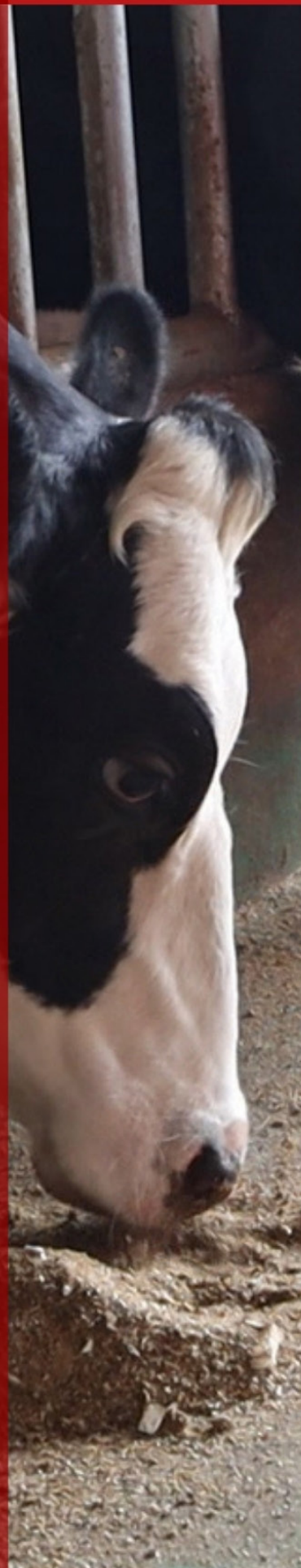

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ฝ่ายวิจัยและพัฒนา การเลี้ยงโคนม

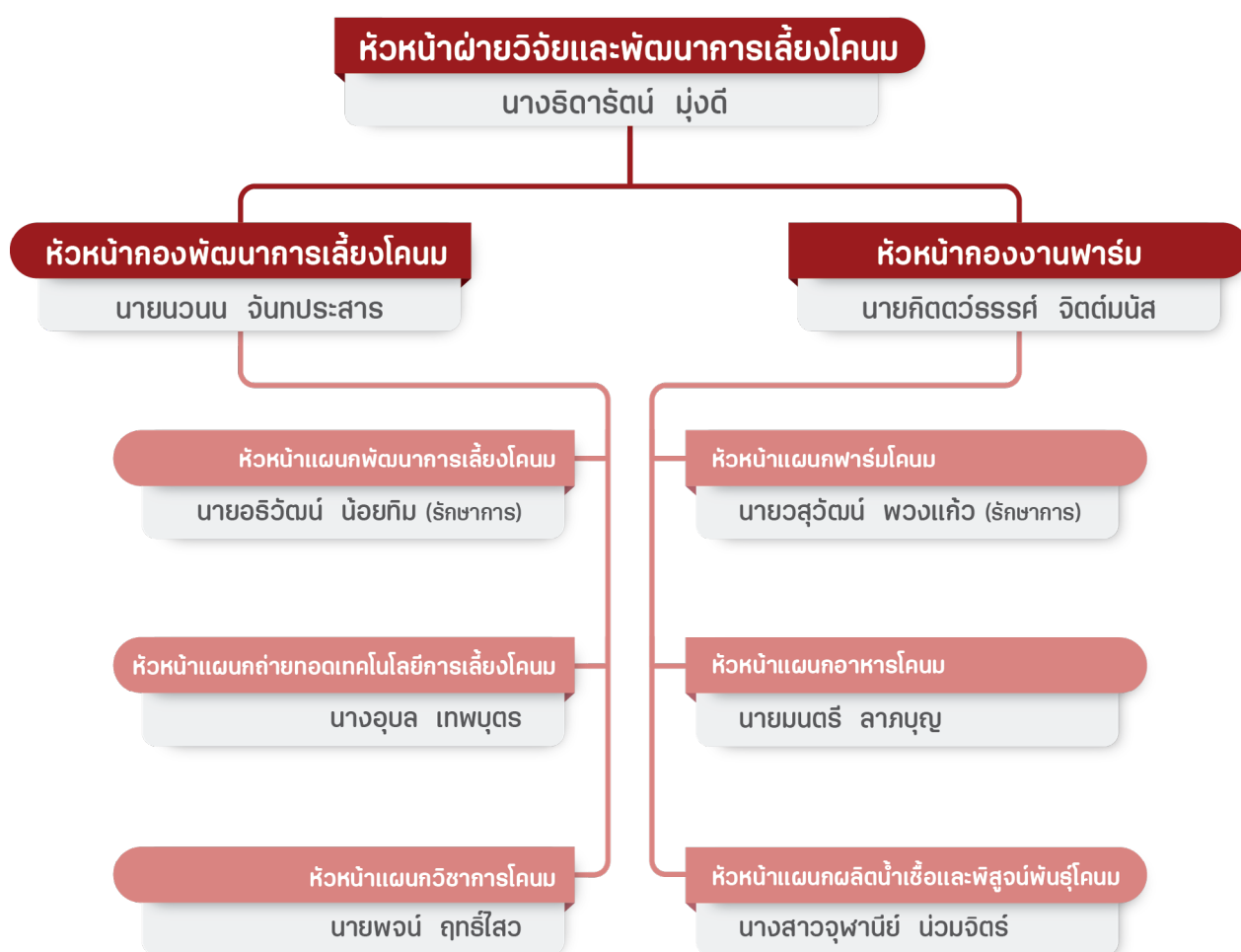
รายงานผลการดำเนินงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สารบัญ

โครงสร้างฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม	3
อำนาจหน้าที่	4
อัตรากำลัง	5
รางวัล	6
ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์	7
ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน	
กองพัฒนาการเลี้ยงโคนม	
แผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม	8
แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม	10
แผนวิชาการโคนม	14
กองงานฟาร์ม	
แผนฟาร์มโคนม	17
แผนอาหารโคนม	23
แผนผลิตน้ำเชื้อและปฏิสัณพันธุ์โคนม	27
การดำเนินงานด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR)	31
ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (MOU)	33
งานวิจัย/งานนวัตกรรม	34
ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน/แนวทางแก้ไข	35
สถานที่ติดต่อ/หมายเลขโทรศัพท์	36

โครงสร้าง ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

อำนาจหน้าที่

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการจัดทำกลยุทธ์การขยายเขตการเลี้ยงโคนมของ อ.ส.ค. งานพัฒนาระบบสารสนเทศ งานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประสิทธิภาพ งานผลิตสื่อสารสนเทศและวิชาการเพื่อเผยแพร่ งานจัดทำทะเบียนประวัติโคนม และทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม งานส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนมในภูมิภาคอาเซียน งานวางแผนการจัดฝึกอบรมด้านการเลี้ยงโคนมให้แก่เกษตรกร นิสิตนักศึกษา หรือผู้ที่สนใจ งานจัดทำวารสารโคนม การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม งานจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟาร์มโคนมครบวงจร งานวิจัยและพัฒนาด้านการเลี้ยงโคนม งานเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และนวัตกรรมด้านการเลี้ยงโคนม งานความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยราชการ งานศึกษาและพัฒนาแบบการจัดการฟาร์มโคนมอาหารสัตว์และการปรับปรุงพันธุ์โคนม เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีแล้วจึงนำไปเผยแพร่ส่งเสริมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจรวมถึงงานการผลิตน้ำเชื้อและการพิสูจน์พันธุ์โคนม และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และหรือผู้อำนวยการ โดยแบ่งส่วนงานในระดับกอง ดังนี้

กองพัฒนาการเลี้ยงโคนม

มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานจัดทำกลยุทธ์การขยายเขตการเลี้ยงโคนมของ อ.ส.ค. งานพัฒนาระบบสารสนเทศงานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประสิทธิภาพ งานผลิตสื่อสารสนเทศและวิชาการเพื่อเผยแพร่ งานส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนมในภูมิภาคอาเซียน งานวางแผนการจัดฝึกอบรมด้านการเลี้ยงโคนมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจ งานจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟาร์มโคนมครบวงจร งานวิจัยและพัฒนาด้านการเลี้ยงโคนม งานเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและนวัตกรรมด้านการเลี้ยงโคนม งานความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยราชการ โดยแบ่งส่วนงานในระดับแผนก ดังนี้

1. แผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม
2. แผนกถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม
3. แผนกวิชาการโคนม

กองงานฟาร์ม

มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการศึกษา และพัฒนารูปแบบการจัดการฟาร์มโคนม อาหารสัตว์ และการปรับปรุงพันธุ์โคนม เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีแล้วจึงนำไปเผยแพร่ ส่งเสริมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจ รวมถึงงานการผลิตน้ำเชื้อและการพิสูจน์พันธุ์โคนม โดยแบ่งส่วนงานในระดับแผนก ดังนี้

1. แผนกฟาร์มโคนม
2. แผนกอาหารโคนม
3. แผนกผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม

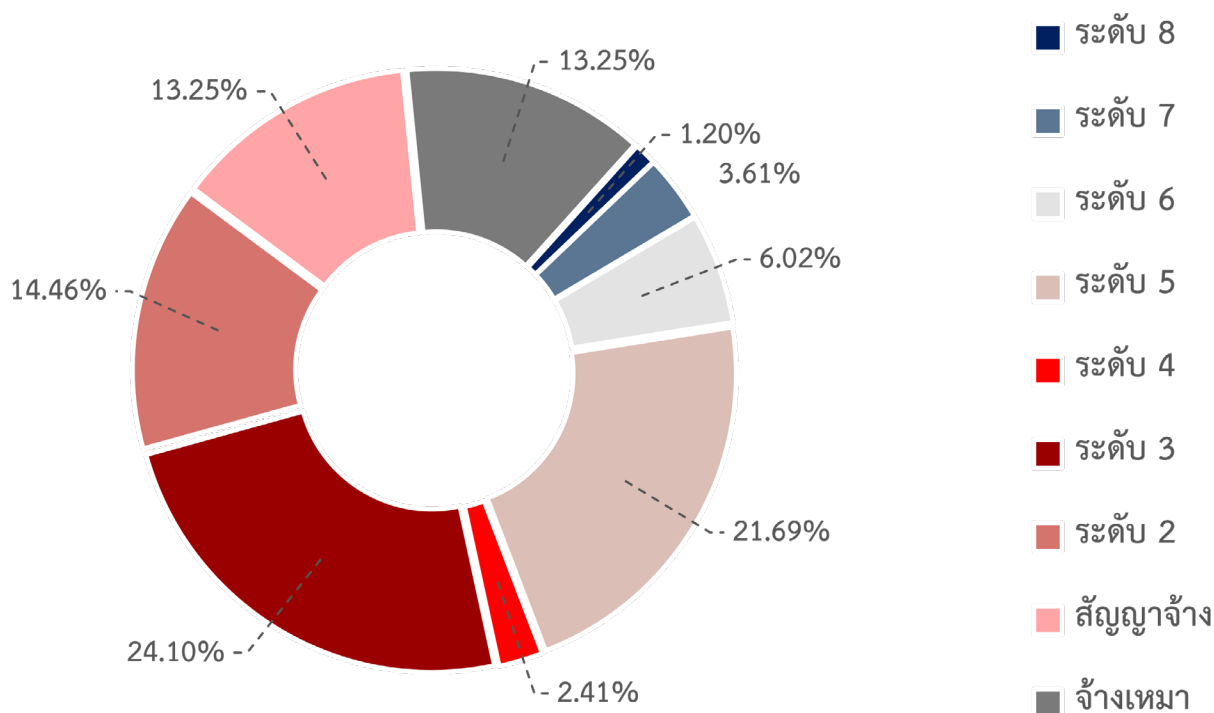
อ้างอิง: ข้อบังคับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการแบ่งส่วนงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนงาน พ.ศ. 2567

อัตราค่าจ้าง

กรอบอัตราค่าจ้าง	พนักงาน (ระดับ)								พนักงาน สัญญาจ้าง	พนักงาน จ้างเหมา	รวม
	8	7	6	5	4	3	2	1			
ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม	1	1	1								3
กองพัฒนาการเลี้ยงโคนม		1									1
• แผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม				4		2				1	7
• แผนกถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม			1	5						2	8
• แผนกวิชาการโคนม			1	3*						1	5
กองงานฟาร์ม		1									1
• แผนกฟาร์มโคนม				2	1	8	2		11	4	28
• แผนกอาหารโคนม			1	2	1	7	7				18
• แผนกผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม			1	2		3	3			3	12
รวมทั้งสิ้น (คน)	1	3	5	18	2	20	12	0	11	11	83

หมายเหตุ: * มอบหมายไปปฏิบัติงาน ณ แผนกอาหารโคนม 1 คน

(ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567)

รางวัลที่ได้รับ

รางวัลชนะเลิศ

โครงการ "ส่งเสริมคุณธรรมของ อ.ส.ค.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

โดยฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม
ได้จัดทำโครงการ "ปลูกผักปันสุขด้วยจิตอาสา"
ในการประกวดแข่งขันโครงการ "ปัญหาที่อยากแก้
ความดีที่อยากทำ" ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
ขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
(อ.ส.ค.) ภายใต้การประเมินองค์กรคุณธรรม 9 ข้อ

ผลการดำเนินงาน ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ (ด้านกิจการโคนม)

หัวข้อ 1.3 จำนวนเกษตรกรโคนมที่ผ่านเกณฑ์ Smart Farmer (น้ำหนัก 5%)

ค่าเกณฑ์วัดประจำปีบัญชี 2567					ผลการดำเนินงานประจำปีบัญชี 2567 (ราย)					
จำนวนฟาร์มโคนมที่ผ่านเกณฑ์					ภาค					รวม
1	2	3	4	5	กลาง	ใต้	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ ตอนล่าง	เหนือ ตอนบน	
2,212	2,237	2,262	2,287	2,312	จำนวนเกษตรกรที่ส่งนมให้กับสหกรณ์ที่มี MOU ส่งนมให้ อ.ส.ค. (ราย)					
					1,598	650	441	85	696	3,470
					จำนวนเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer สะสม ปี 2560-2566 (ราย)					
					679	268	549	92	599	2,187
					เป้าหมายการพัฒนาเกษตรกรโคนมสู่ Smart Farmer ปี 2567 (ราย)					
					30	12	15	8	60	125
					ผลการดำเนินงานเกษตรกรโคนมเป็น Smart Farmer ปี 2567 (ราย)					
					47	3	18	4	56	128
					จำนวนเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer ทั้งหมด (ราย)					
					726	271	567	96	655	2,315

หลักเกณฑ์คุณสมบัติ Smart Farmer (เกษตรกรปลอดเบรื่อง)

อ้างอิงจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีดังนี้

1. เกษตรกรโคนมนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยในการจัดการฟาร์ม เช่น การใช้งาน Application, DIP, Zyan Dairy, ไบโอเทคโนโลยี, การคัดเพศอสุจิ (Sperm Sexing) เป็นต้น
 2. เกษตรกรโคนมมีรายได้ผ่านเกณฑ์ตามกำหนดเป็นจำนวนเงิน 500,000 บาทขึ้นไป/ปี/ราย
 3. ฟาร์มเกษตรกรโคนมผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์มโคนม (Good Agricultural Practice : GAP)
- โดยจำนวนฟาร์มเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer ประจำปีบัญชี 2567 พิจารณาจากฟาร์มเกษตรกรโคนมที่อยู่ในความดูแลของ อ.ส.ค. ทั้ง 5 ภาค

แผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม

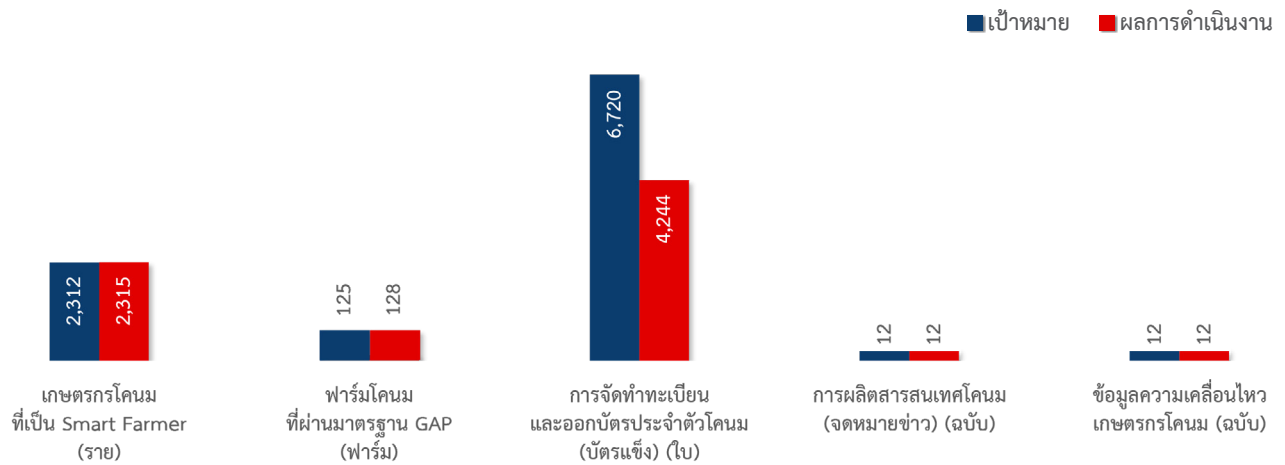
มีหน้าที่
ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานศึกษาขยายพื้นที่การเลี้ยงโคนม
- งานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเลี้ยงโคนม
- งานผลิตสื่อและสารสนเทศเพื่อเผยแพร่แก่พนักงานในสายกิจการโคนม
- งานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประสิทธิภาพของฟาร์ม
- งานทะเบียนประวัติโคนมและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
- งานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนมในภูมิภาคอาเซียน
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

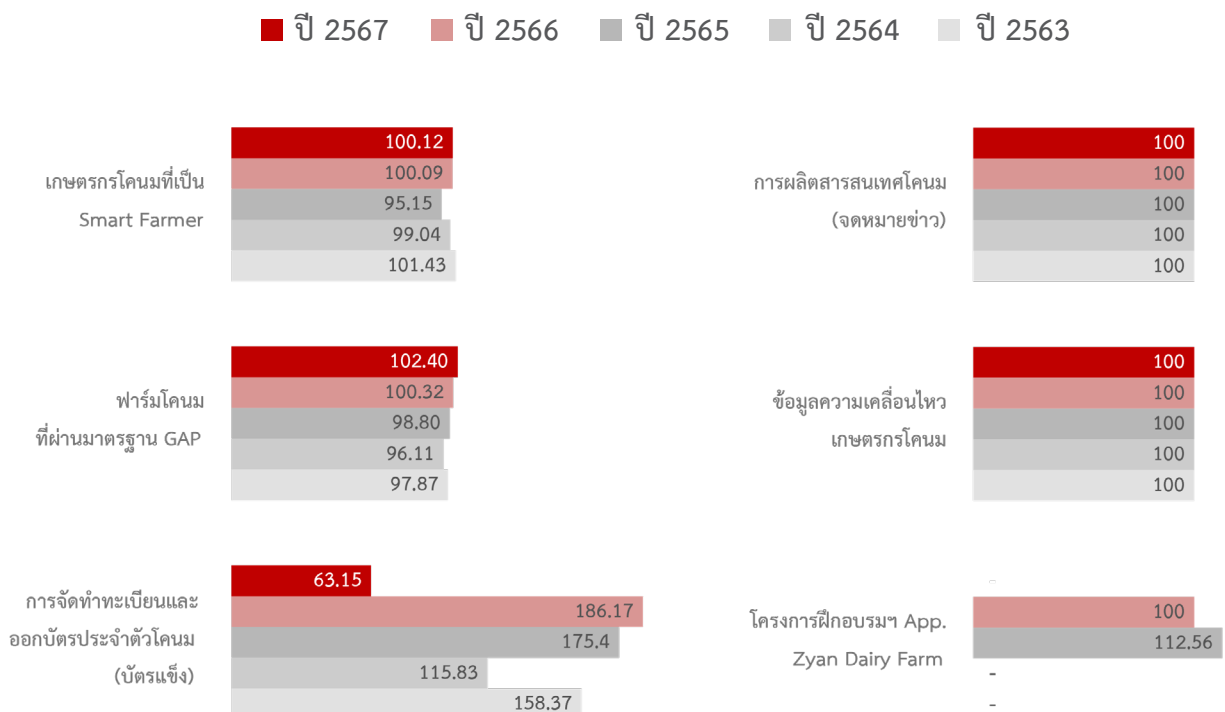
การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. จำนวนเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer (ราย)	125	128	100.12
2. จำนวนฟาร์มเกษตรกรโคนมที่ผ่านมาตรฐานฟาร์ม GAP (ฟาร์ม)	125	128	102.40
3. การจัดทำทะเบียนและออกบัตรประจำตัวโคนม (บัตรแข็ง) (ใบ)	6,720	4,244	63.15
4. การผลิตสารสนเทศโคนมเผยแพร่(จดหมายข่าว) (ฉบับ)	12	12	100
5. ข้อมูลความเคลื่อนไหวเกษตรกรโคนม (ฉบับ)	12	12	100

ผลการดำเนินงานแผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม ปีงบประมาณ 2567 เป็นไปตามเป้าหมาย 4 รายการ ได้แก่ จำนวนเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer จำนวน 2,315 ราย (เพิ่มขึ้นจากปี 2566 จำนวน 128 ราย) คิดเป็นร้อยละ 100.12 ของเป้าหมาย จำนวนเกษตรกรโคนมที่ผ่านมาตรฐานฟาร์ม GAP 128 ฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 100.40 ของเป้าหมาย การผลิตสารสนเทศโคนมเผยแพร่(จดหมายข่าว) 12 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย และ ข้อมูลความเคลื่อนไหวเกษตรกรโคนม จำนวน 12 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย โดยการจัดทำทะเบียนและออกบัตรประจำตัวโคนม (บัตรแข็ง) สามารถดำเนินการได้ 4,244 ใบ คิดเป็นร้อยละ 63.15 ของเป้าหมาย เนื่องจากได้เร่งดำเนินการไปในปีงบประมาณ 2566 แล้ว และมีจำนวนการเลี้ยงโคนมลดลงจากปีที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานแผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม ปีงบประมาณ 2567

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานแผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม คับปีที่ผ่านมา (ร้อยละ)

แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม

มีหน้าที่
ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานกำหนดหลักสูตร และการจัดอบรมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษา และผู้ที่สนใจ
- งานจัดทำวารสารโคนมและสื่อความรู้ทางวิชาการเพื่อเผยแพร่
- งานจัดนิทรรศการวิชาการเลี้ยงโคนม
- งานจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟาร์มโคนมครบวงจร
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

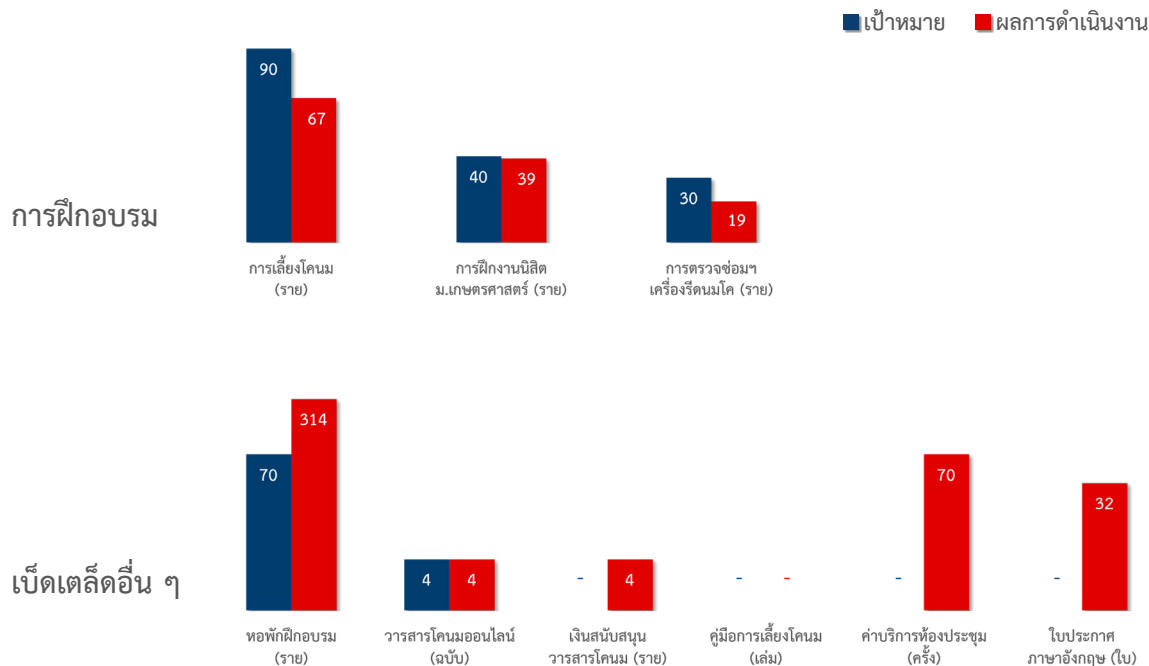
ด้านปริมาณ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. การฝึกอบรม	160	125	78.13
การเลี้ยงโคนม (ราย)	90	67	74.44
การฝึกงานนักศึกษา (ราย)	40	39	97.50
การตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค (ราย)	30	19	63.33
2. เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ			
หอพักฝึกอบรม (ราย)	70	262	374.29
การจัดทำวารสารโคนมออนไลน์ (ฉบับ)	4	4	100
เงินสนับสนุนการจัดทำวารสารโคนมออนไลน์ (ราย)	–	4	–
จำหน่ายคู่มือการเลี้ยงโคนม (เล่ม)	–	–	–
บริการห้องประชุม (ครั้ง)	–	70	–
ค่าใบประกาศภาษาอังกฤษ (ใบ)	–	32	–

ด้านมูลค่า	เป้าหมายปี 2567 (บาท)			ผลการดำเนินงานปี 2567 (บาท)			เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)		
	รายรับ	ค่าใช้จ่าย	ผลกำไร	รายรับ	ค่าใช้จ่าย	ผลกำไร	รายรับ	ค่าใช้จ่าย	ผลกำไร
1. การฝึกอบรม	331,000	258,975	112,025	253,300	155,108.00	98,192.00	76.53	59.89	87.65
การเลี้ยงโคนม	270,000	158,125	111,875	201,000	97,158	103,842.00	74.44	61.44	92.82
การฝึกงานนักศึกษา	40,000	80,000	0	39,000	47,930	-8,930.00	97.50	60	61.45
การตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค	21,000	20,850	150	13,300	10,020	3,280.00	63.33	48.06	2186.67
2. เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ	62,000	74,400	35,000	108,340	48,000	60,340	174.74	64.52	172.40
ห้องพักฝึกอบรม	27,000	-	-	58,740	-	58,740	217.56	-	-
การจัดทำวารสารโคนมออนไลน์	-	74,400	-	-	48,000	-48,000	-	64.52	-
เงินสนับสนุนวารสารโคนมออนไลน์	35,000	-	35,000	38,000	-	38,000	108.57	-	-
จำหน่ายคู่มือการเลี้ยงโคนม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริการห้องประชุม	-	-	-	10,000	-	10,000	-	-	-
ใบประกาศภาษาอังกฤษ	-	-	-	1,600	-	1,600	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	353,000	253,375	147,025	361,640	192,908	158,532	102.45	76.14	107.83

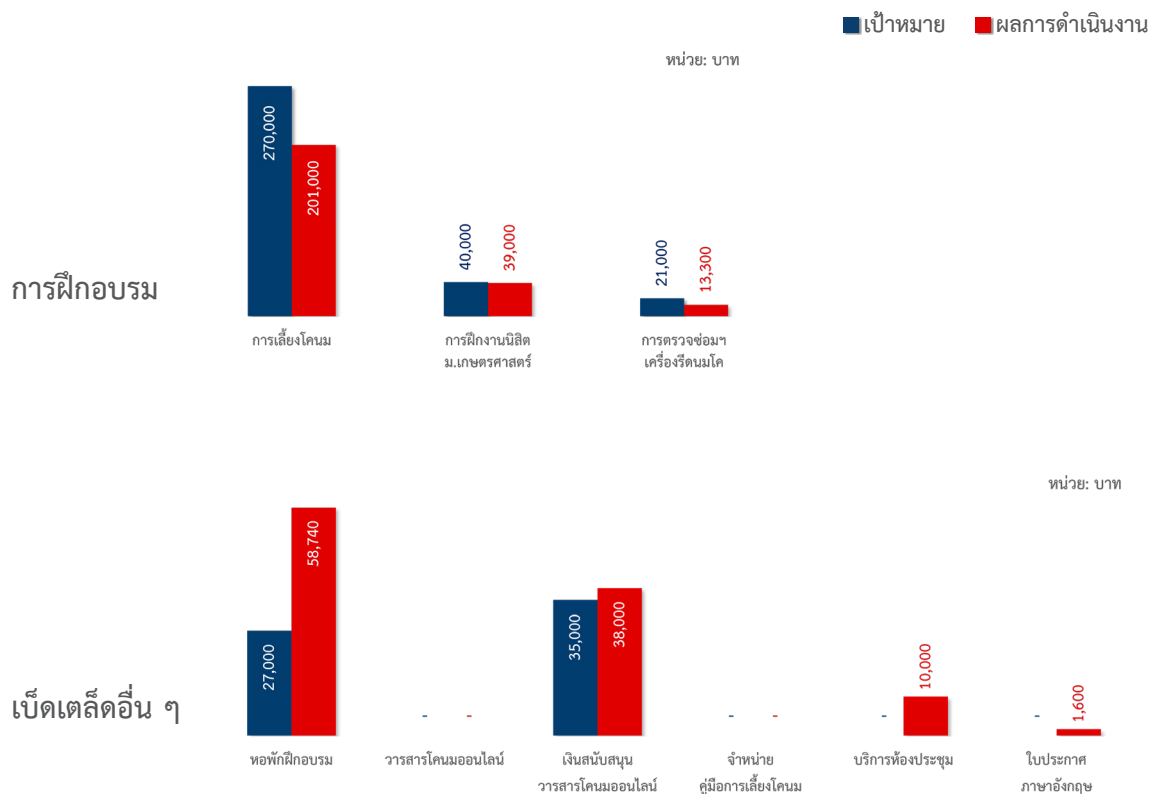
ผลการดำเนินงานแผนถ่ายเทเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม ประจำปีงบประมาณ 2567 สามารถวิเคราะห์ผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

1. จำนวนผู้ฝึกอบรมลดลงทุกหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 78.13 ของเป้าหมาย เป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้มีผู้สนใจเข้าฝึกอบรมลดลง ส่งผลกระทบกับรายรับซึ่งดำเนินการได้ร้อยละ 76.53 ของเป้าหมาย
2. จำนวนผู้เข้าพักห้องพักฝึกอบรม เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 374.29 ของเป้าหมาย เนื่องจากมีผู้เข้าพักรายอื่นนอกจากผู้เข้าฝึกอบรมมาใช้บริการ อาทิ กลุ่มมหาวิทยาลัยซึ่งมาศึกษาดูงาน อ.ส.ค. กลุ่มนักศึกษาฝึกงาน
3. วารสารโคนมสามารถดำเนินการได้ 4 ฉบับตามเป้าหมาย มีรายได้จากเงินสนับสนุนการจัดทำวารสารโคนมออนไลน์คือร้อยละ 108.57 ของเป้าหมาย แต่ยังไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในการจัดทำ คือ ค่าตอบแทนผู้เขียนบทความ
4. มีผู้เข้าใช้บริการห้องประชุมจำนวน 70 ครั้ง มีผลกำไรจากการดำเนินการจำนวน 10,000 บาท
5. ค่าจัดทำใบประกาศภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ดำเนินการได้ 32 ใบ คิดเป็นผลกำไร 1,600 บาท

ผลการดำเนินงานด้านปริมาณ ปีงบประมาณ 2567

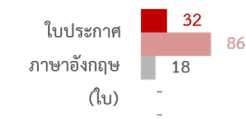
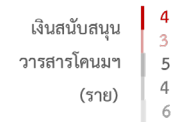
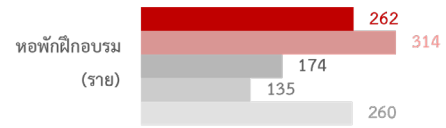
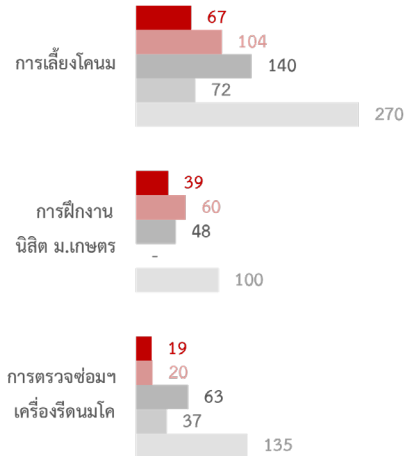
ผลการดำเนินงานด้านมูลค่า ปีงบประมาณ 2567 (บาท)

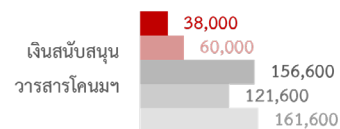
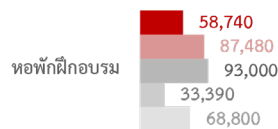
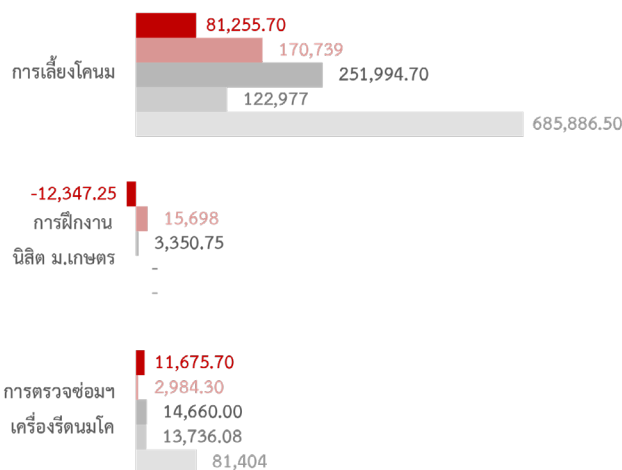
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานแผนกลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศ กับปีที่ผ่านมา

■ ปี 2567 ■ ปี 2566 ■ ปี 2565 ■ ปี 2564 ■ ปี 2563

ด้านปริมาณ

ด้านผลกำไร (บาท)

แผนวิชาการโคนม

มีหน้าที่
ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานความร่วมมือ และการรวบรวมผลงานวิชาการ งานวิจัย ความรู้ต่าง ๆ ด้านการเลี้ยงโคนมทั้งในและต่างประเทศ
- งานศึกษา ค้นคว้า และกลั่นกรอง งานวิจัยและพัฒนาด้านการเลี้ยงโคนม
- งานจัดการความรู้และนวัตกรรมด้านการเลี้ยงโคนม
- งานการศึกษาและพัฒนาระบบการวิจัยและนวัตกรรมด้านการเลี้ยงโคนม
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบเป้าหมาย (ร้อยละ)	รายละเอียด
1. โครงการวิจัย (โครงการ)	3	2	66.67	
1.1 โครงการวิจัยภายในหน่วยงาน				ศึกษาคุณค่าทางเศรษฐกิจวิถีการใช้ในระดับฟาร์ม ความพึงพอใจของการผลิตและจำหน่ายข้าวโพดหมัก โครงการการประเมินความเสี่ยงและอุบัติการณ์ของเชื้อดื้อยาในสภาวะเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในฟาร์มโคนมของประเทศไทย*
1.2 โครงการวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก				
2. บริการห้องปฏิบัติการ (ตัวอย่าง)				
2.1 ตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์ (ห้องปฏิบัติการโภชนศาสตร์สัตว์เคี้ยวเอื้อง แผนวิชาการโคนม ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม)	240	604	251.67	• ตรวจ % วัตถุแห้งขออาหาร (%Dry Matter) • ตรวจขนาดชิ้นส่วนอาหาร TMR • ตรวจลักษณะทางกายภาพ สี กลิ่น และค่าความเป็นกรด-ด่างของอาหารหมัก
2.2 เก็บตัวอย่างส่งห้องปฏิบัติการภายนอก	—	134	—	• ตรวจวัดคุณค่าทางโภชนะของวัตถุดิบอาหารสัตว์

* โครงการวิจัยต่อเนื่องปี 2567-2568

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)	รายละเอียด
3. บริการวิชาการ (ครั้ง)	–	10	–	1. หลักสูตรการเลี้ยงโคนม (วิทยากร) รวม 8 ครั้ง ผู้เข้ารับการอบรม รวม 67 คน • รายวิชาการปรับปรุงพันธุ์โคนม จำนวน 4 ครั้ง • รายวิชาคอกและโรงเรือน จำนวน 4 ครั้ง 2. โครงการฝึกอบรมและฝึกงาน นิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปี 2567 รวม 2 ครั้ง ผู้เข้ารับการอบรม รวม 39 คน
4. งานประชุมวิชาการ (ครั้ง)	1	1	100	
				การสัมมนาวิชาการ งานเทศกาลโคนมแห่งชาติ ประจำปี 2567

ผลการดำเนินงานแผนวิชาการโคนม ปีงบประมาณ 2567 มีรายละเอียด ดังนี้

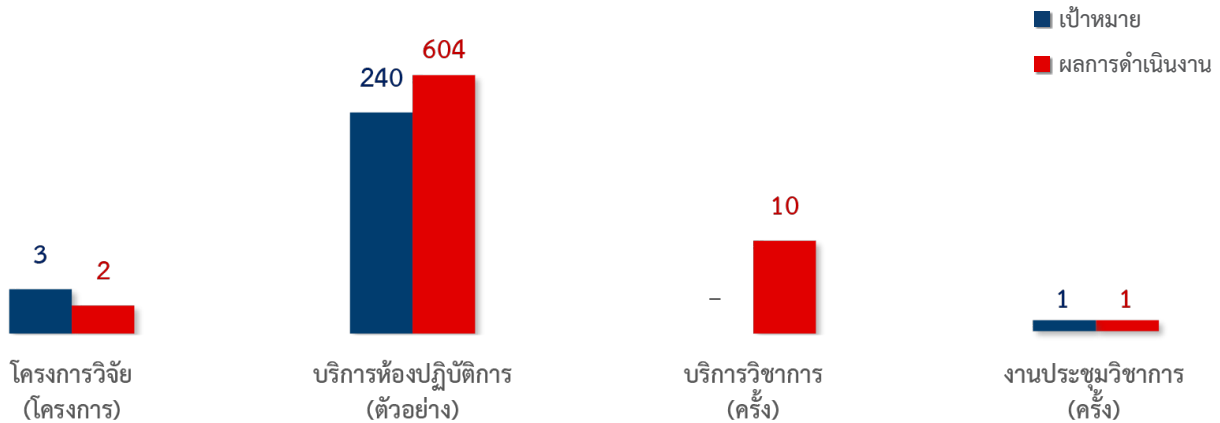
1. ด้านโครงการวิจัย ไม่เป็นไปตามเป้าหมายเนื่องจากการจัดสรรงบประมาณ โดยสามารถดำเนินการได้ร้อยละ 66.67 ของเป้าหมาย โดยมีโครงการวิจัยภายในหน่วยงานจำนวน 1 โครงการ และโครงการวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก 1 โครงการ

2. การบริการห้องปฏิบัติการ สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 251.67 ของเป้าหมาย โดยเป็นการตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์ จำนวน 604 ตัวอย่าง

3. การบริการวิชาการ สามารถดำเนินการได้ 10 ครั้ง โดยเป็นวิทยากรให้กับหลักสูตรการเลี้ยงโคนม และโครงการฝึกอบรมและฝึกงานนิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2567

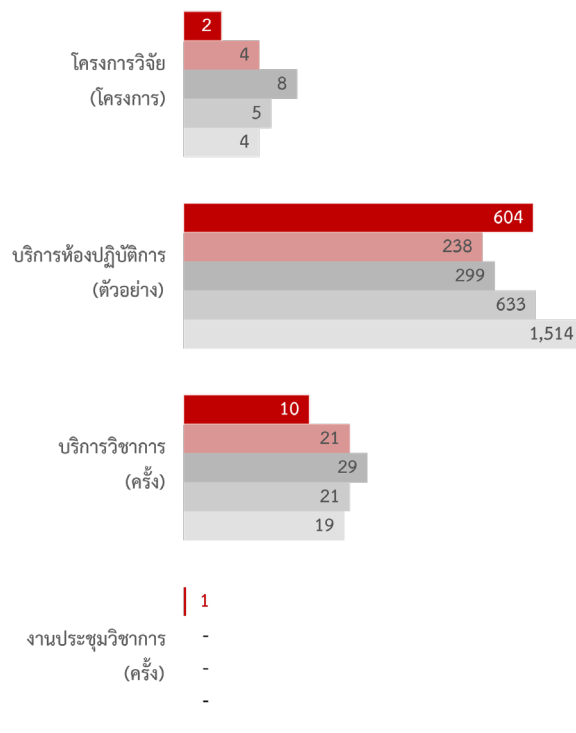
4. งานประชุมวิชาการ ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100 โดยการจัดสัมมนาวิชาการ ในงานเทศกาลโคนมแห่งชาติ ประจำปี 2567

ผลการดำเนินงานแผนวิชาการ ปีงบประมาณ 2567

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานแผนวิชาการคอม คับปีที่ผ่านมา

■ ปี 2567 ■ ปี 2566 ■ ปี 2565 ■ ปี 2564 ■ ปี 2563

แผนกฟาร์มโคนม

มีหน้าที่ ดำเนินการเกี่ยวกับ

- การศึกษาและพัฒนาเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม เช่น อาหารโคนม และการจัดการฟาร์ม เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และพนักงาน อ.ส.ค.
- งานเลี้ยงดูโคนม โคทดแทน และโคนมอินทรีย์ของ อ.ส.ค.
- งานสนับสนุนงานวิจัยทดลองและความร่วมมือทางวิชาการด้านการเลี้ยงโคนมและพืชพันธุ์โคนม
- งานสนับสนุนงานฝึกอบรม/ฝึกงานนิสิต นักศึกษา จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ รวมถึงเกษตรกรและบุคคลทั่วไป
- งานสนับสนุนการออกนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานภายใน อ.ส.ค.
- งานสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร อ.ส.ค.
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านปริมาณ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. น้านมที่ผลิตได้รวม (กก.)	360,000	351,220.50	97.56
2. ส่งมอบโรงงานนม อ.ส.ค. (กก.)	306,000	295,290	96.50
3. น้านมดีเลี้ยงลูกโค* (กก.)	–	5,518	–
4. น้านมเสื่อมคุณภาพ* (กก.)	46,800	48,842	104.36
5. นมน้ำเหลือ*	7,200	1,570.50	21.81
6. จำหน่ายโคเพศผู้ (ตัว)	72	120	166.67
7. จำหน่ายโคเพศเมียหมดสภาพ (ตัว)	25	34	136.00
8. จำหน่ายโคตายเพศเมีย (ตัว)	–	19	–
9. จำหน่ายโคตายเพศผู้ (ตัว)	–	15	–
10. จำหน่ายโคสาวท้องให้กับเกษตรกร (ตัว)	–	36	–

ด้านมูลค่า	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. น้ำนมที่ผลิตได้รวม (บาท)	8,189,991	8,024,325	97.98
2. ส่งมอบโรงงานนม อ.ส.ค. (25 บาท/กก.)	7,649,992	7,382,250	96.50
3. น้ำนมดีเลี้ยงลูกโค* (25 บาท/กก.)	–	137,950	–
4. น้ำนมเสื่อมคุณภาพ* (10 บาท/กก.)	467,999	488,420	104.36
5. นมน้ำเหลือง* (10 บาท/กก.)	72,000	15,705	21.81
6. จำหน่ายโคเพศผู้ (บาท)	108,000	1,466,814	1358.16
7. จำหน่ายโคเพศเมียหมดสภาพ (บาท)	625,000	812,710	130.03
8. จำหน่ายโคตายเพศเมีย (บาท)	–	22,760	–
9. จำหน่ายโคตายเพศผู้ (บาท)	–	300	–
10. จำหน่ายโคสาวท้องให้กับเกษตรกร (บาท)	–	1,925,000	–

ผลการดำเนินงานแผนกฟาร์มโคนม ปีงบประมาณ 2567

1. ปริมาณน้ำนมรวมที่ผลิตได้ ดำเนินการได้ร้อยละ 97.98 และน้ำนมส่งมอบโรงงาน ดำเนินการได้ร้อยละ 96.50 ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากโคนมมีอัตราการผสมติลดลง สภาพอากาศร้อน และคุณภาพอาหารหมักมีปัญหา ส่งผลต่อผลผลิตน้ำนม

2. มีการจำหน่ายโคเพศเมียหมดสภาพ มากถึงร้อยละ 166.67 เนื่องจากเพื่อให้โคภายในฝูงเป็นโคที่มีคุณภาพ จึงมีการคัดโคทิ้งที่มีอาการป่วยเรื้อรัง และโคที่ให้ผลผลิตไม่ตรงตามเป้าหมายออกจากฝูง

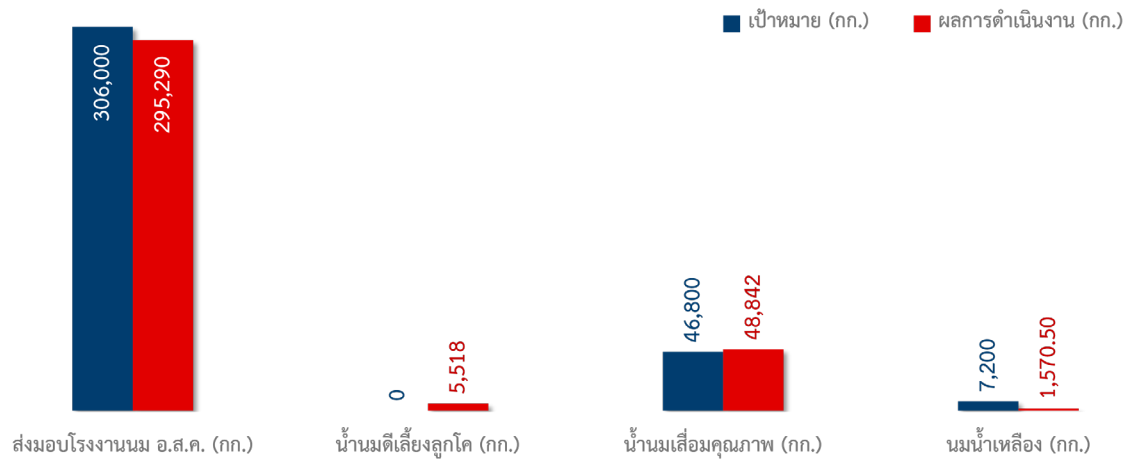
3. มีการจำหน่ายโคสาวท้องให้แก่เกษตรกร จำนวน 36 ตัว เพื่อให้เกษตรกรมีโคสายพันธุ์ดีในฟาร์ม ตามโครงการขยายผลฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงสู่เกษตรกรรายย่อย

หมายเหตุ*

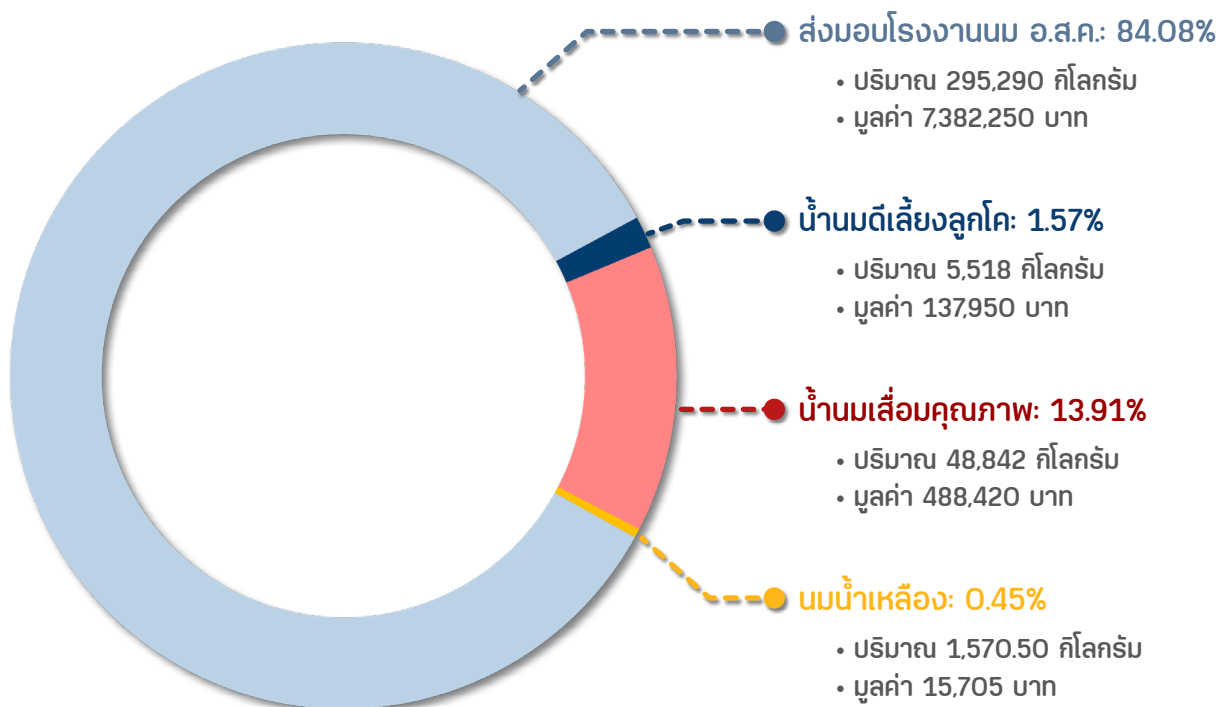
- น้ำนมดีเลี้ยงลูกโค คือ น้ำนมส่วนหนึ่งจากน้ำนมที่ผลิตได้ทั้งหมด แบ่งใช้เพื่อเลี้ยงลูกโคทุกประเภทที่มีอายุตั้งแต่ 5 วัน ถึง 3 เดือน
- น้ำนมเสื่อมคุณภาพ คือ นมที่ไม่เหมาะแก่การบริโภค อาทิ น้ำนมที่ได้จากโคนมซึ่งเป็นเต้านมอักเสบ โคนมที่ได้รับยาบางประเภทซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำนมดิบ โดยน้ำนมเสื่อมคุณภาพจะถูกนำส่งให้ฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อนำไปผลิตปุ๋ยนมสด
- นมน้ำเหลือง คือ น้ำนมจากแม่โคแรกคลอดสำหรับให้ลูกโคแรกเกิด โดยจะมีระยะเวลา 3–5 วัน หลังคลอด

ผลการดำเนินงานแผนกฟาร์มโคนม ปีงบประมาณ 2567

ปริมาณการผลิตน้ำนมดิบรวม (กิโลกรัม)

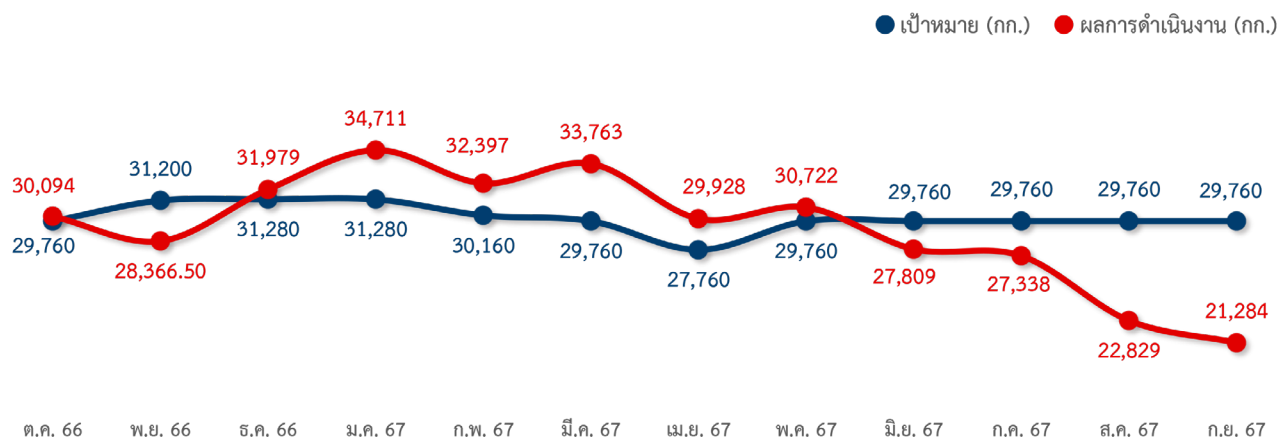

การผลิตน้ำนมแยกตามประเภท เปรียบเทียบกับปริมาณน้ำนมรวม (กิโลกรัม)

ผลการดำเนินงานแผนฟาร์มโคนม ปีงบประมาณ 2567

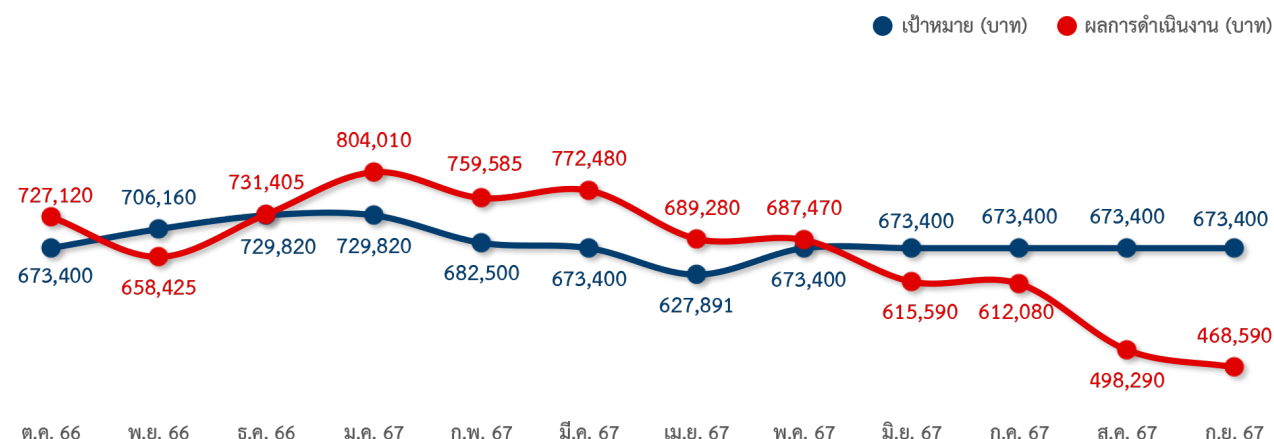
ปริมาณการผลิตน้ำนมรวม รายเดือน (กิโลกรัม)

รวม 351,220.50 กิโลกรัม/ปี
เฉลี่ย 29,268.38 กิโลกรัม/เดือน

ร้อยละ 97.56
ของเป้าหมาย

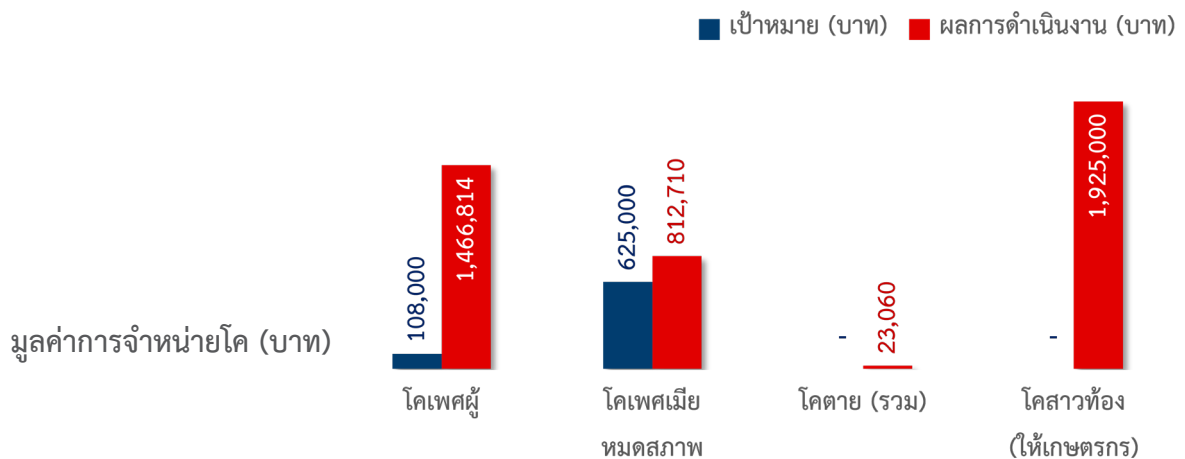
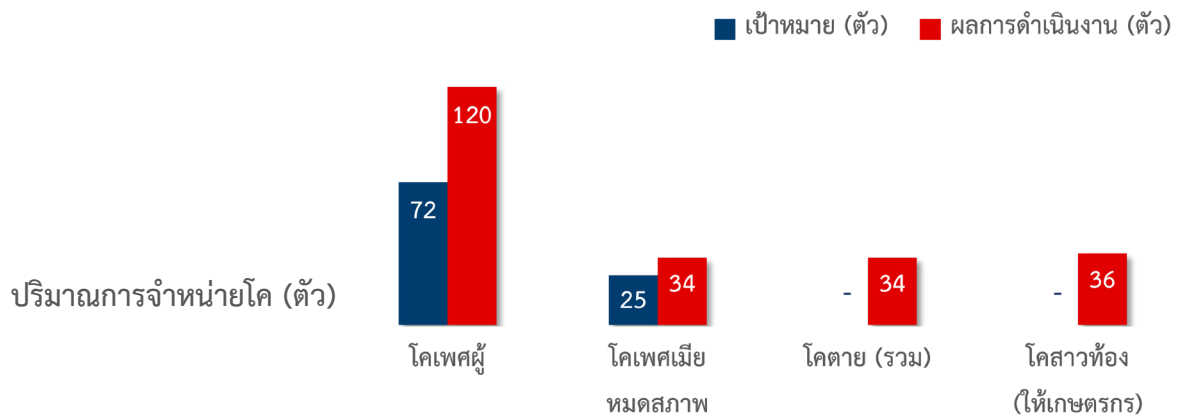
มูลค่าน้ำนมรวม รายเดือน (บาท)

รวม 8,024,325 บาท/ปี
เฉลี่ย 668,693.75 บาท/เดือน

ร้อยละ 97.98
ของเป้าหมาย

การจำหน่ายโค (แยกตามประเภท)

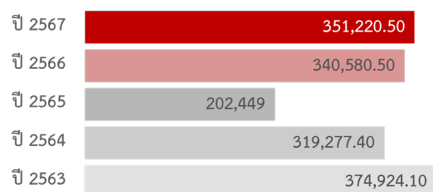

เปรียบเทียบปริมาณและมูลค่าน้ำนมดิบที่ผลิตได้รวม กับปีที่ผ่านมา

■ ปี 2567 ■ ปี 2566 ■ ปี 2565 ■ ปี 2564 ■ ปี 2563

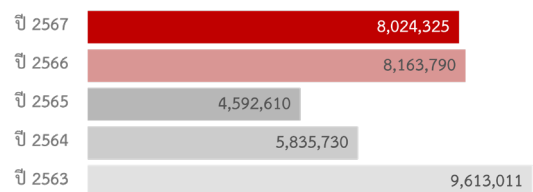
ปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้รวม

หน่วย: กิโลกรัม

มูลค่าน้ำนมดิบที่ผลิตได้รวม

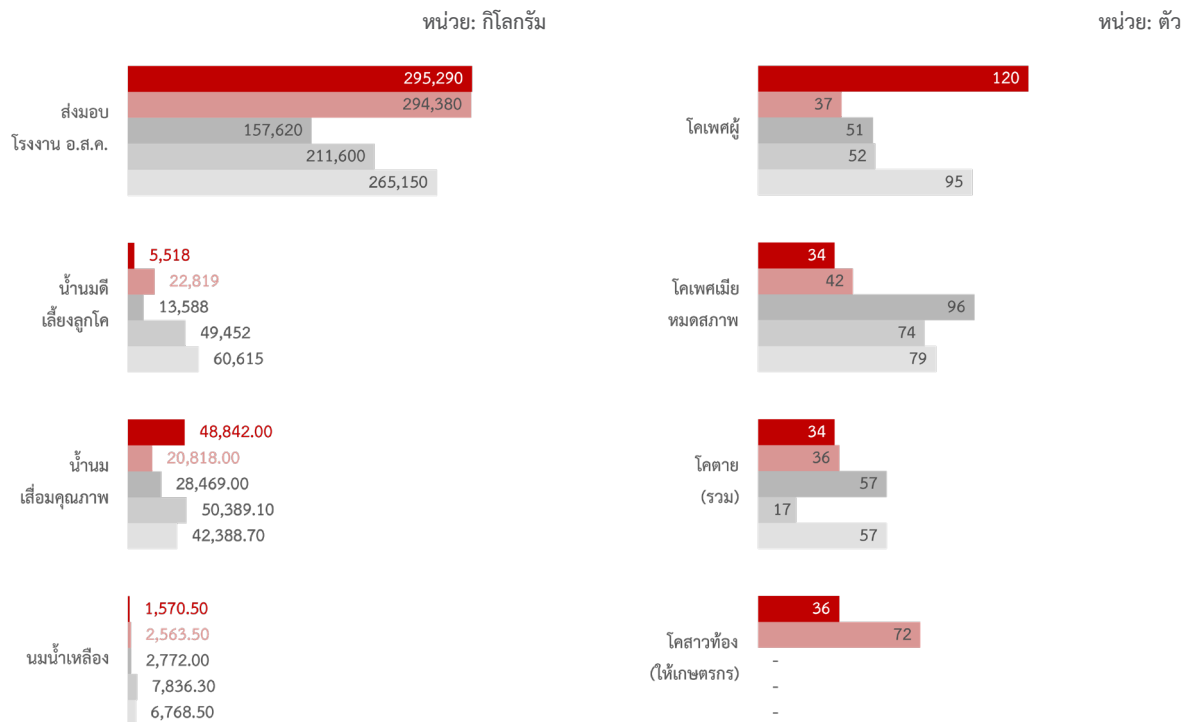
หน่วย: บาท

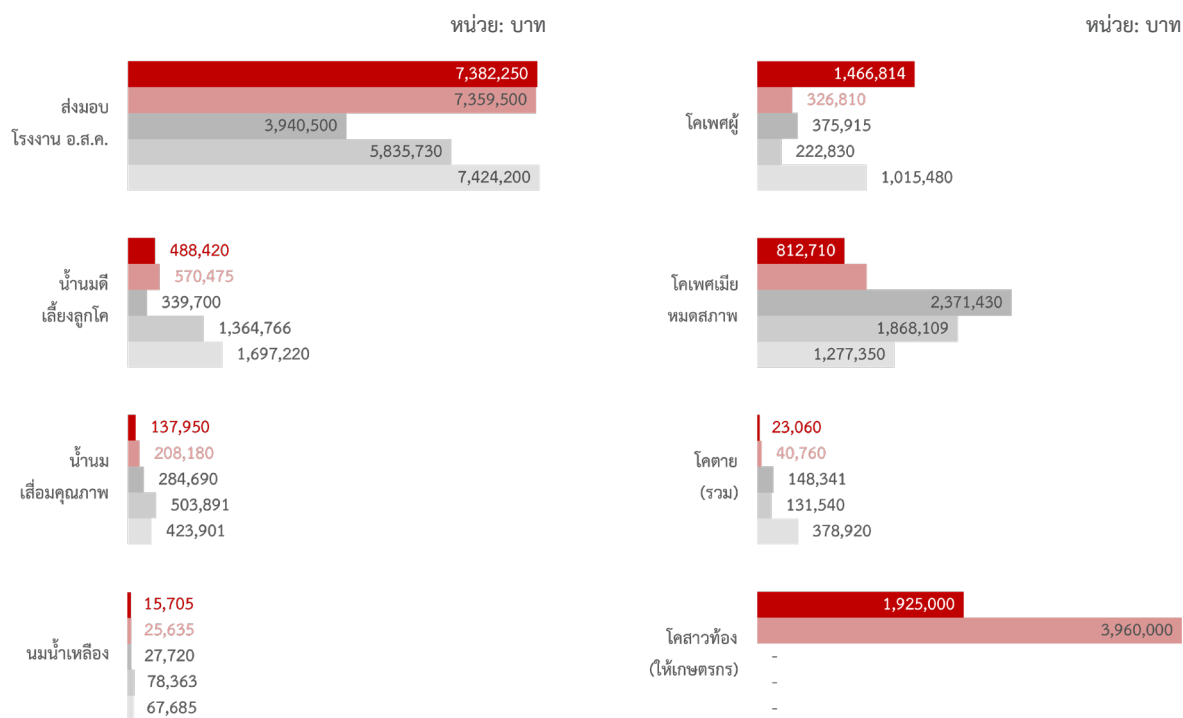
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานแผนคฟาร์มโคนม คับปีที่ผ่านมา

■ ปี 2567 ■ ปี 2566 ■ ปี 2565 ■ ปี 2564 ■ ปี 2563

เปรียบเทียบด้านปริมาณ

เปรียบเทียบด้านมูลค่า (บาท)

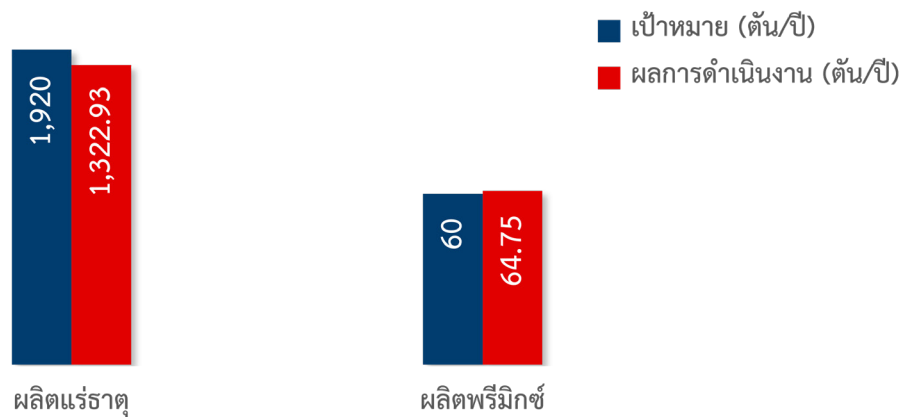
แผนอาหารโคนม

มีหน้าที่ ดำเนินการเกี่ยวกับ

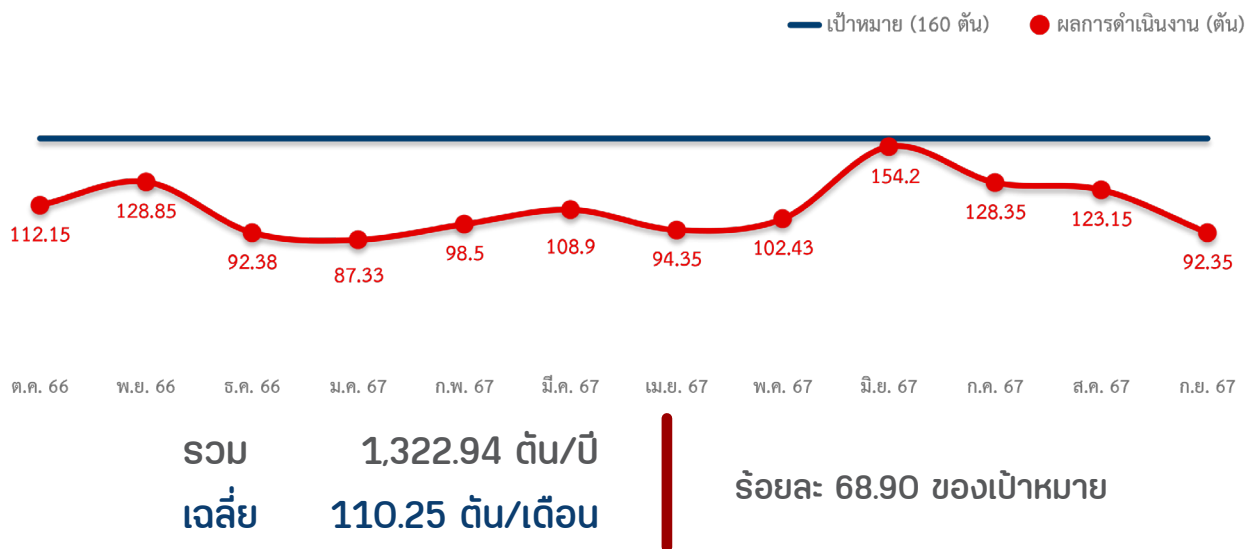
- งานการศึกษาและพัฒนาในเรื่องอาหารโคนม พืชอาหารสัตว์ แร่ธาตุ อาหารเสริม และวิตามิน เช่น การจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ การเลือกปลูกพืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมและพนักงาน อ.ส.ค.
- งานผลิตพืชอาหารสัตว์ เพื่อใช้เลี้ยงโคโคนมของ อ.ส.ค. งานผลิตอาหารข้น แร่ธาตุ อาหารเสริมและวิตามิน เพื่อใช้เลี้ยงโค อ.ส.ค. และเพื่อให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ดำเนินการด้านการจำหน่าย
- งานจัดการและบำรุงรักษาแปลงพืชอาหารสัตว์ให้อยู่ในสภาพดี
- งานระบบชลประทานแปลงหญ้าและแปลงพืชอาหารสัตว์ และการใช้ประโยชน์จากน้ำเสียโรงงานนม
- งานผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้บำรุงแปลงพืชอาหารสัตว์และเพื่อการจัดจำหน่าย
- งานศึกษาพันธุ์พืชอาหารสัตว์ต่างๆ และพืชอินทรีย์
- งานซ่อม/บำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร
- งานสนับสนุนงานฝึกอบรม/ฝึกงานนิสิต นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ
- งานศึกษา ผลิต และเป็นศูนย์การเรียนรู้การผลิต อาหารผสมรวม (TMR) เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และผู้สนใจทั่วไป
- งานสนับสนุนความร่วมมือทางวิชาการด้านพืชอาหารสัตว์ อาหารข้น แร่ธาตุ อาหารเสริมและวิตามิน
- งานสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร อ.ส.ค.
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
กิจกรรมผลิตแร่ธาตุ (รวม)	1,980	1,387.68	70.08
ผลิตแร่ธาตุ (ตัน/ปี)	1,920	1,322.93	68.90
ผลิตพรีมิกซ์ (ตัน/ปี)	60	64.75	107.91
กิจกรรมผลิตอาหารหยาบ (รวม)	7,500	7,868	104.91
ผลิตหญ้าแห้ง (ฟ่อน/ปี)	6,000	6,800	113.33
ผลิตหญ้าสด (ตัน/ปี)	1,500	1,068	71.20
ผลิตหญ้าหมัก (ตัน/ปี)	0	0	0

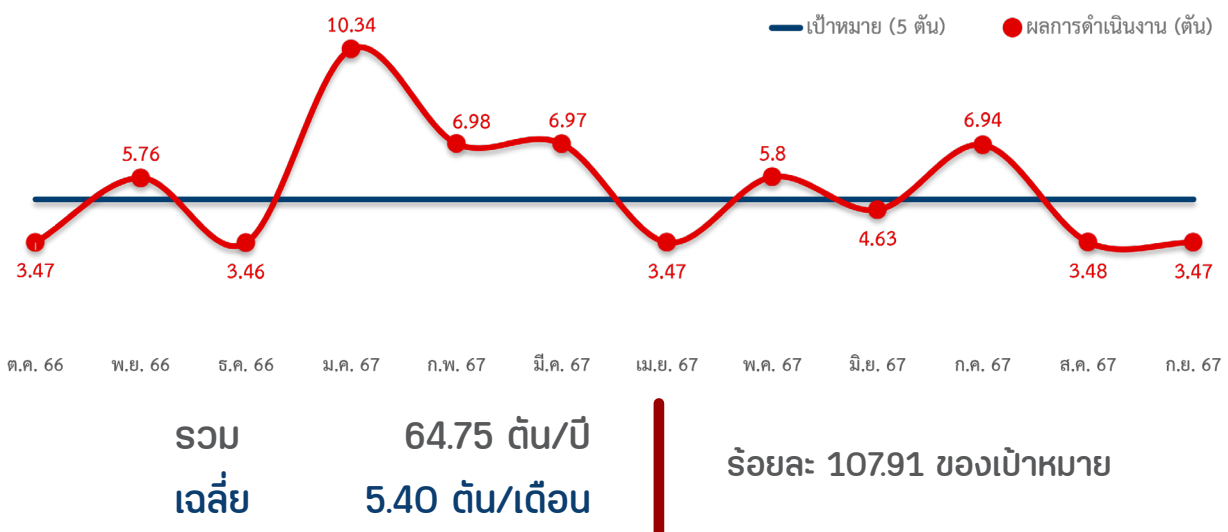
ภาพรวมกิจกรรมผลิตแร่ธาตุ ปังบประมาณ 2567 (ตัน)

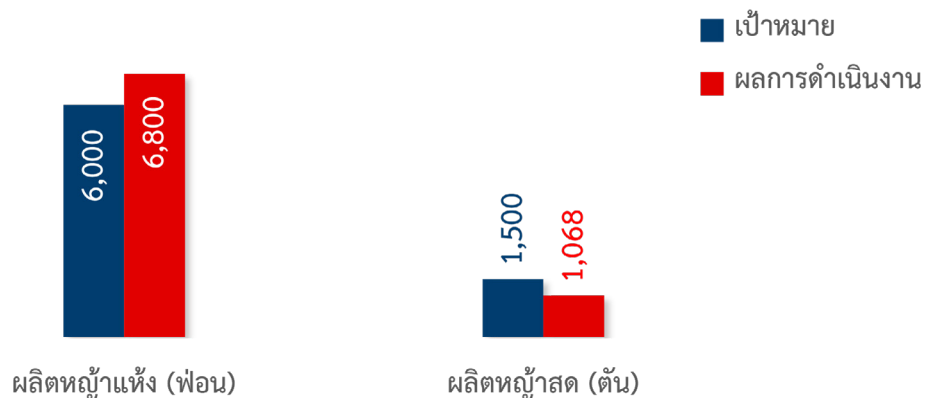
ปริมาณการผลิตแร่ธาตุ ปังบประมาณ 2567 (ตัน)

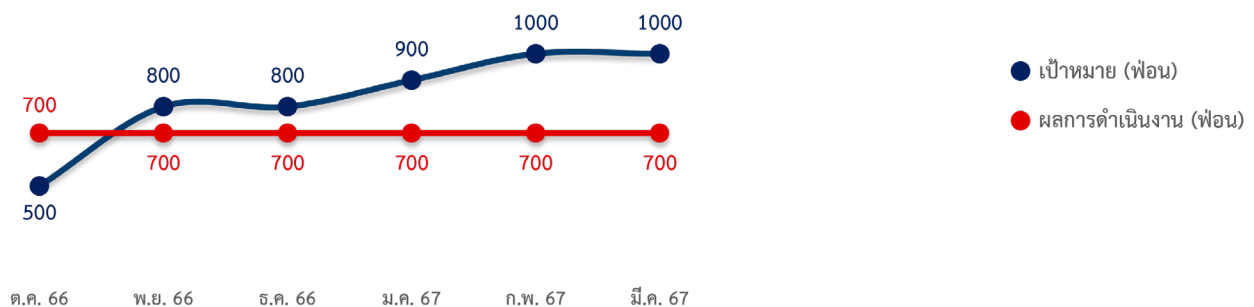
ปริมาณการผลิตพรีมิกซ์ ปังบประมาณ 2567 (ตัน)

ภาพรวมกิจกรรมผลิตอาหารหยาบ ปังบประมาณ 2567

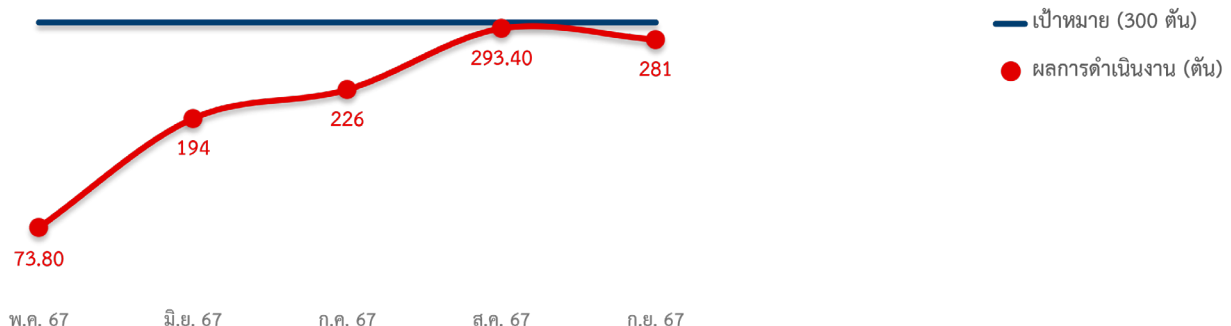
ปริมาณการผลิตผักตบชวาแห้ง ปังบประมาณ 2567 (พ่อน)

รวม 6,800 พ่อน/ปี
เฉลี่ย 971.43 พ่อน/เดือน

ร้อยละ 113.33 ของเป้าหมาย

ปริมาณการผลิตผักตบชวาสด ปังบประมาณ 2567 (ตัน)

รวม 1,068.20 ตัน/ปี
เฉลี่ย 213.64 ตัน/เดือน

ร้อยละ 71.20 ของเป้าหมาย

ผลการดำเนินงานแผนอาหารโคนม ปีงบประมาณ 2567

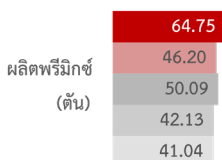
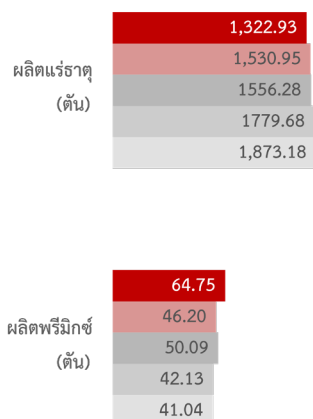
1. กิจกรรมผลิตแร่ธาตุ การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยการผลิตแร่ธาตุดำเนินการได้ร้อยละ 70.08 ของเป้าหมาย หรือ 1,387.68 ตัน/ปี โดยแบ่งเป็น การผลิตแร่ธาตุ ดำเนินการได้ร้อยละ 68.90 ของเป้าหมาย และการผลิตพรีมิกซ์ ดำเนินการได้ร้อยละ 107.91 ของเป้าหมาย เนื่องจากปริมาณการสั่งซื้อของชุมชนสหกรณ์นมไทย-เดนมาร์ก จำกัด ลดลง ทำให้ต้องปรับลดปริมาณการผลิตให้สอดคล้องกับปริมาณการสั่งซื้อ และปริมาณการใช้แร่ธาตุ-พรีมิกซ์ ของหน่วยงานภายใน อ.ส.ค. ลดลง

2. กิจกรรมอาหารหยาบ การผลิตหญ้าสดสามารถดำเนินการได้ร้อยละ 71.20 ของเป้าหมาย เนื่องจากแผนฟาร์มโคนมมีความต้องการใช้หญ้าสดเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผสมอาหาร TMR ลดลง จึงนำหญ้าสดไปผลิตเป็นหญ้าแห้งเพื่อใช้สำรองเป็นอาหารสัตว์ภายในฟาร์มโคนม อ.ส.ค. แทน ทำให้การผลิตหญ้าแห้งสามารถดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมาย คือร้อยละ 113.33 ส่วนการผลิตหญ้าหมักไม่มีการดำเนินการเนื่องจากมีการเปลี่ยนวัตถุดิบในการผสมอาหาร TMR และการตัดหญ้าสดลดลงทำให้หญ้ามีอายุการตัดที่เหมาะสมกับการผลิตเป็นหญ้าแห้งมากกว่า

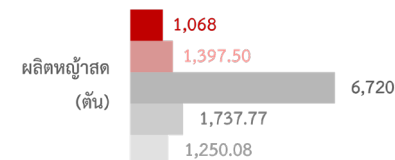
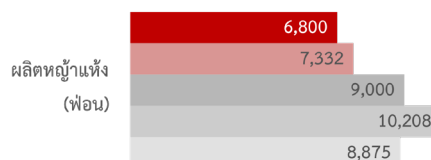
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานแผนอาหารโคนม กับปีที่ผ่านมา

■ ปี 2567 ■ ปี 2566 ■ ปี 2565 ■ ปี 2564 ■ ปี 2563

กิจกรรมผลิตแร่ธาตุ

กิจกรรมผลิตอาหารหยาบ

แผนผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม

มีหน้าที่ ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานการสร้างและคัดเลือกพ่อพันธุ์โคนมในประเทศ
- งานเลี้ยงดูโคพ่อพันธุ์
- งานผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งตามคุณภาพมาตรฐานสากล เพื่อส่งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ดำเนินงานด้านการจำหน่าย
- งานพิสูจน์ค่าการผสมพันธุ์พ่อพันธุ์โคนมในประเทศ
- งานคัดเลือกน้ำเชื้อพ่อพันธุ์โคนม เพื่อใช้ในการพัฒนาพันธุ์โคนมของ อ.ส.ค. และเกษตรกร
- งานความร่วมมือทางวิชาการด้านการผลิตน้ำเชื้อและปรับปรุงพันธุ์
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. หน่วยเลี้ยงโคพ่อพันธุ์			
1.1 จำนวนพ่อพันธุ์รีดน้ำเชื้อสะสม (ตัว/เดือน)	25	21	84
1.2 การรีดน้ำเชื้อโคพ่อพันธุ์ทั้งฝูง (ครั้ง/เดือน)	120	93	77.50
1.3 อัตราการเจริญเติบโตโคพ่อพันธุ์			
• โคพ่อพันธุ์อายุ 0-12 เดือน (กรัม/วัน)	600	574.64	95.77
• โคพ่อพันธุ์อายุ 1-3 ปี (กรัม/วัน)	700	907.60	129.66
2. หน่วยผลิตน้ำเชื้อ			
2.1 น้ำเชื้อแช่แข็งที่ผลิตได้ (หลอด/ปี)	120,000	37,495	31.25
2.2 ค่าเฉลี่ยร้อยละสเปิร์มที่มีชีวิต (มากกว่าร้อยละ 50)	มากกว่า 50%	61.60	123.20
3. การจ่ายน้ำเชื้อ (หลอด/ปี)	136,200	73,348	53.85
3.1 น้ำเชื้อผ่านการพิสูจน์ (Proven Sires) (85 บาท/หลอด)	98,400	31,044	31.55
3.2 น้ำเชื้อรอการพิสูจน์ (Proving Sires) (55 บาท/หลอด)	37,800	42,304	111.92

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
4. หน่วยสร้างและพิสูจน์พ่อแม่พันธุ์โคนม			
4.1 จำนวนการเก็บข้อมูลผลผลิตน้ำนมสะสม (จำนวนตัวอย่างเฉลี่ย/ปี)	500	244	48.80
4.2 จำนวนลูกโครับเข้าฝูงสะสม (ตัว)	15	5	33.33
5. การจำหน่ายโค/คัดออกจากฝูง			
การจำหน่ายโค/คัดออกจากฝูง (ตัว)	12	12	100.00
การจำหน่ายโค/คัดออกจากฝูง (บาท)	480,000	480,000	100.00

ผลการดำเนินงานแผนกผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พ่อแม่พันธุ์โคนม ปีงบประมาณ 2567

1. หน่วยเลี้ยงโคพ่อแม่พันธุ์ สามารถรีดน้ำเชื้อโคพ่อแม่พันธุ์ทั้งฝูง ได้ 93 ครั้ง/เดือน คิดเป็นร้อยละ 77.50 ของเป้าหมาย เนื่องจากการปรับเปลี่ยนพนักงานผู้รับผิดชอบการรีดน้ำเชื้อ ส่งผลต่อความชำนาญในการปฏิบัติงาน การปรับเปลี่ยนอาหารโค และสภาพอากาศ ทำให้โคต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา

2. หน่วยผลิตน้ำเชื้อ สามารถผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งได้ 37,495 หลอด/ปี คิดเป็นร้อยละ 31.25 ของเป้าหมาย โดยมีค่าเฉลี่ยสเปิร์มที่มีชีวิตอยู่ที่ร้อยละ 61.60 เนื่องจากสุขภาพโคพ่อแม่พันธุ์

3. การส่งน้ำเชื้อแช่แข็งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม สามารถดำเนินการได้จำนวน 73,348 หลอด/ปี คิดเป็นร้อยละ 53.85 ของเป้าหมาย ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายและลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยจำนวนน้ำเชื้อแช่แข็งที่นำส่งนั้นขึ้นอยู่กับเบิกจ่ายของฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ซึ่งในปีงบประมาณ 2567 มีการเบิกจ่ายน้ำเชื้อผ่านการพิสูจน์ (Proven Sires) จำนวน 31,044 หลอด คิดเป็นร้อยละ 31.55 ของเป้าหมาย และน้ำเชื้อรอการพิสูจน์ (Proving Sires) จำนวน 42,304 หลอด คิดเป็นร้อยละ 111.92 ของเป้าหมาย

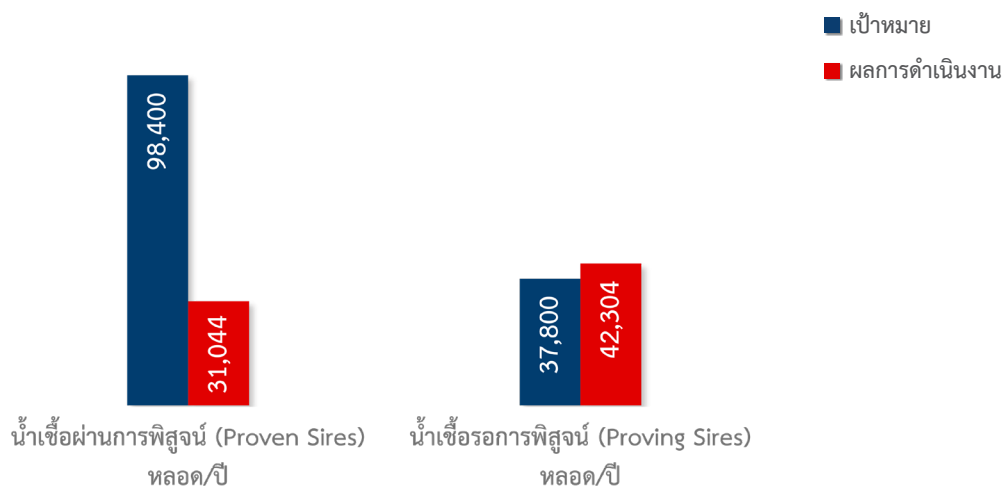
4. หน่วยสร้างและพิสูจน์พ่อแม่พันธุ์โคนม สามารถเก็บข้อมูลผลผลิตน้ำนมได้ 244 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 48.80 ของเป้าหมายการดำเนินงาน เนื่องจากแผนกฯ มีพนักงานไม่เพียงพอกับภาระงาน ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อเก็บตัวอย่างตามภูมิภาคได้

5. การจำหน่ายโค/คัดออกจากฝูง มีการคัดทิ้งโคหมดสภาพและโคป่วยเกินกำหนด จำนวน 12 ตัว คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย

ผลการดำเนินงานแผนผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม ปีงบประมาณ 2567

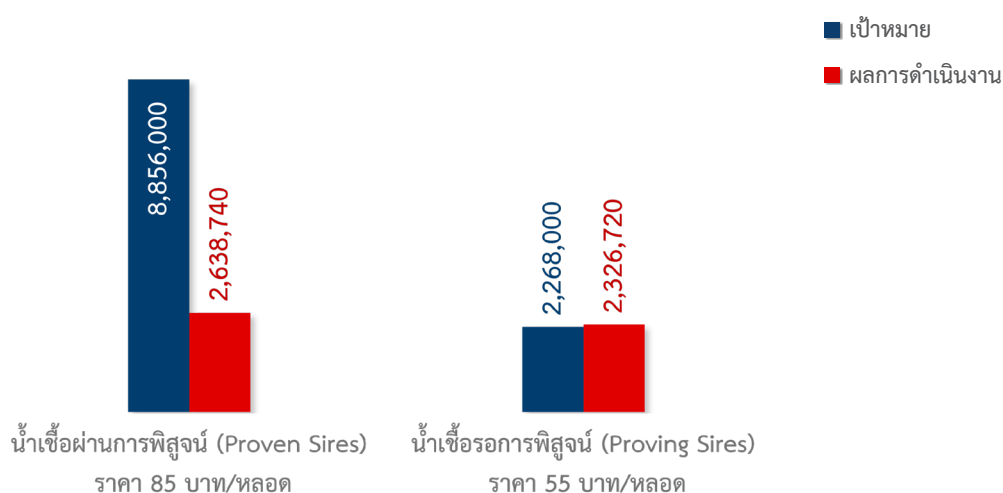
ปริมาณน้ำเชื้อแช่แข็ง (หลอด/ปี)

ส่งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อดำเนินการจำหน่าย

มูลค่าน้ำเชื้อแช่แข็ง (บาท/ปี)

ส่งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อดำเนินการจำหน่าย

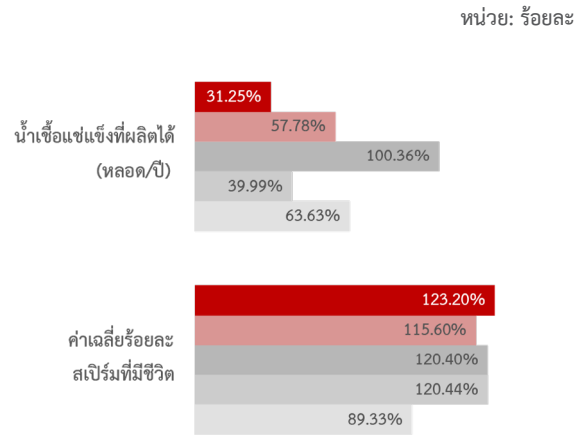
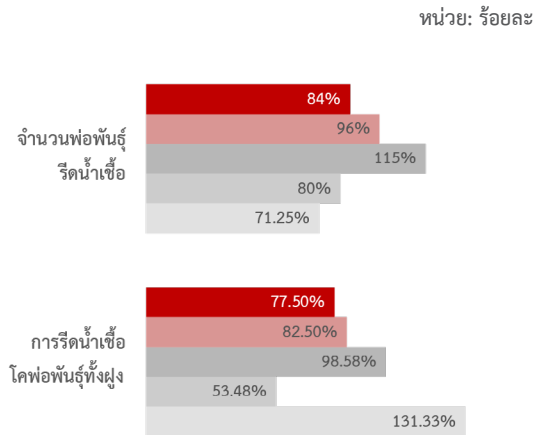

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานแบบผลิตน้ำเชื้อฯ กับปีที่ผ่านมา

■ ปี 2567 ■ ปี 2566 ■ ปี 2565 ■ ปี 2564 ■ ปี 2563

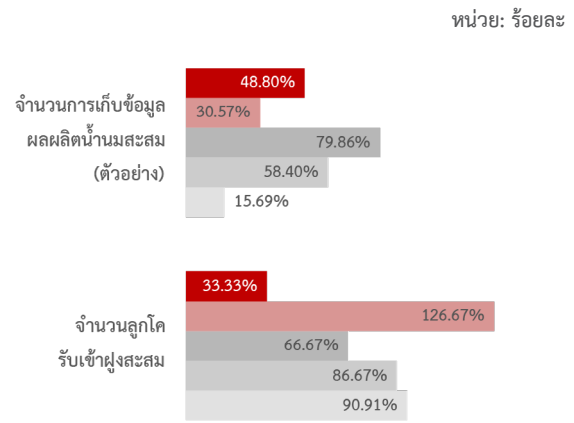
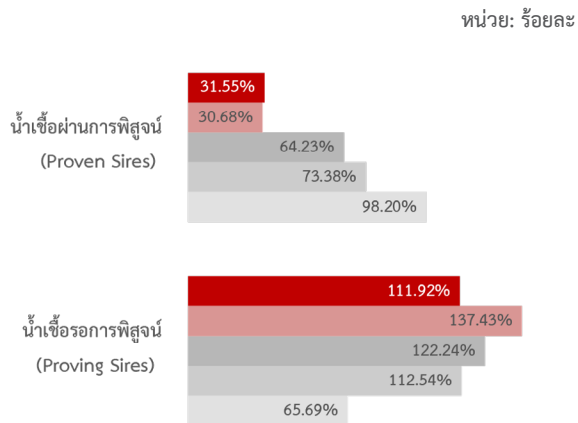
หน่วยเลี้ยงโคพ่อพันธุ์

หน่วยผลิตน้ำเชื้อ

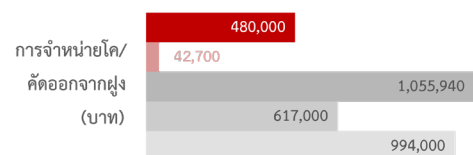
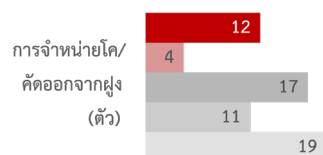

การจ่ายน้ำเชื้อแช่แข็งให้ฝ่ายส่งเสริมฯ

หน่วยสร้างและพิสูจน์พ่อพันธุ์โคนม

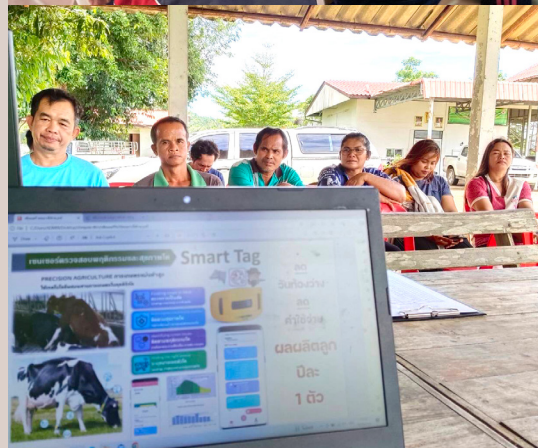
การจำหน่ายโค/คัตตออกจากฝูง

การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR)

โครงการพัฒนาเกษตรกรโคนมสู่ Smart Farmers

เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ภายใต้นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรกรรมที่มุ่งหมายให้เกษตรกรไทยเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง หรือ Smart Farmers โดยจัดทำแผนการพัฒนาฟาร์มเกษตรกรในเขตพื้นที่ส่งเสริม อ.ส.ค. ทั้ง 5 ภาค และมีเป้าประสงค์เพื่อให้เกษตรกรเป็นฟาร์มโคนมที่ได้มาตรฐาน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และมีรายได้อย่างยั่งยืน ซึ่งในปี 2567 สามารถพัฒนาฟาร์มเกษตรกรให้ผ่านเกณฑ์ Smart Farmers จำนวน 128 ฟาร์ม และมีเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์สะสมรวมทั้งหมด 2,315 ราย

การถ่ายทอดองค์ความรู้ ฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูง

อ.ส.ค. ได้ดำเนินโครงการจัดตั้งฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูง เพื่อเป็นฟาร์มสาธิตในการศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการฟาร์มโคนมให้กับเกษตรกรและผู้สนใจสามารถนำไปต่อยอดและประยุกต์ใช้ภายในฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อลดต้นทุนการผลิตและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังสอดคล้องกับหลักสวัสดิภาพสัตว์ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงานเพื่อสร้างบุคลากรด้านการเลี้ยงโคนมให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงโคนม

ในปีงบประมาณ 2567 ได้ดำเนินการจัดอบรมให้บุคลากรด้านกิจการโคนม จำนวน 680 ราย มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม นักท่องเที่ยว และบุคคลทั่วไปเข้าเยี่ยมชม เพื่อศึกษาดูงานฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงจำนวน 54,289 ราย มียุทธศาสตร์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR) ร่วมกับเกษตรกรและสหกรณ์ คือ โครงการฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงขยายผลสู่ฟาร์มเกษตรกรรายย่อย โดยดำเนินการร่วมกับสำนักงาน อ.ส.ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 21 ฟาร์ม และสำนักงาน อ.ส.ค. ภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 10 ฟาร์ม

ความร่วมมือ กับหน่วยงานภายนอก (MOU)

ความร่วมมือทางวิชาการ ด้านโคนมและอุตสาหกรรม

หน่วยงาน: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โครงการฝึกอบรมและฝึกงานนิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรการเลี้ยงโคนม

มีนิสิตเข้าร่วมโครงการรวม 39 คน แบ่งการอบรมออกเป็น 2 รุ่น คือ

- รุ่นที่ 1/2567 จำนวน 20 คน จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-15 พฤษภาคม 2567
- รุ่นที่ 2/2567 จำนวน 19 คน จัดขึ้นระหว่างวันที่ 16-30 พฤษภาคม 2567

งบประมาณ: 47,930 บาท (รุ่นที่ 1/2567 จำนวน 22,862 บาท และรุ่นที่ 2/2567 จำนวน 25,068 บาท)

การศึกษาคุณค่าทางเศรษฐกิจวิธีการใช้ในระดับฟาร์ม ความพึงพอใจของการผลิตและจำหน่ายข้าวโพดหมัก

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณค่าทางเศรษฐกิจ วิธีการใช้ในระดับฟาร์ม และความพึงพอใจของการผลิตและจำหน่ายข้าวโพดหมักสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อ.ส.ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจำนวน 23 ราย ผลการวิจัยพบว่า การใช้ข้าวโพดหมักช่วยลดต้นทุนค่าอาหารลงร้อยละ 7.68 ($p < 0.01$) และเพิ่มรายได้หลังหักค่าอาหารร้อยละ 26.54 ($p < 0.001$) โดยฟาร์มขนาดใหญ่ (> 30 ตัว) ได้รับประโยชน์สูงสุด มีรายได้หลังหักค่าอาหารเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.5 รองลงมาคือฟาร์มขนาดกลาง (16–30 ตัว) และขนาดเล็ก (≤ 15 ตัว) เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.7 และ 18.4 ตามลำดับ คุณภาพข้าวโพดหมักที่ใช้มีวัฏแห่งเฉลี่ย $30.31 \pm 3.78\%$ โปรตีน $8.25 \pm 0.61\%$ และ NDF $54.58 \pm 3.78\%$ โดยองค์ประกอบน้ำนมไม่เปลี่ยนแปลง แต่พบการเพิ่มขึ้นของจำนวนเซลล์เม็ดเลือดขาวอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ด้านรูปแบบการให้อาหาร พบว่าการใช้ระบบ TMR (34.8%) ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจดีที่สุด แม้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ (47.8%) ยังคงใช้วิธีแยกให้อาหาร เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการใช้ข้าวโพดหมักในระดับมาก โดยเฉพาะด้านสุขภาพของโค (4.17 ± 0.69 คะแนน) และผลผลิตน้ำนม (4.10 ± 0.75 คะแนน) โดยร้อยละ 82.6 ระบุว่าจะใช้ข้าวโพดหมักต่อไปในอนาคต

คณะผู้วิจัย

นายนวนน จันทประสาร
นายพจน์ ฤทธิไสว
นายคมวิทย์ ปะทะโน
นายชยพล แต้มครบุรี
นายนเรศ ศิรินาวากุล
น.สพ.อิสระนันท์ โคระนำ
นางสาวจุฑารักษ์ กิตยานุภาพ
นางสาวสันทน์สิริ เจริญทอง
นายอิทธิวัฒน์ น้อยทิม
นางสาวชวันรส สันทอง
นางสาวปชาบดี คงเพชรศักดิ์
นายพีระพงษ์ บุญเยี่ยม
นายจตุพล ศรีทธา

งานวิจัย/นวัตกรรม

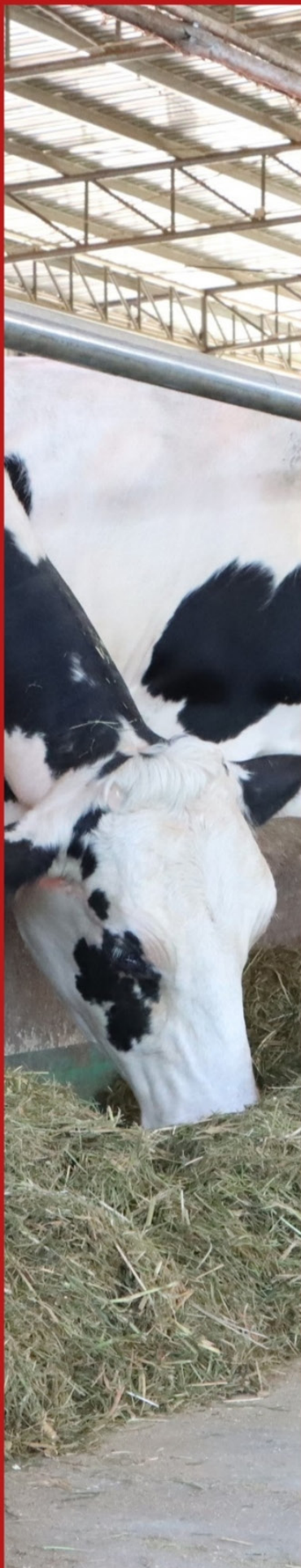

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน แนวทางแก้ไข

ในปีงบประมาณ 2567 ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม พบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน พร้อมแนวทางการแก้ไข ดังนี้

ปัญหาอุปสรรค	ส่งผลกระทบ	แนวทางการแก้ไข
1. อัตรากำลัง การหมุนเวียนอัตรากำลัง การขาดบุคลากรทดแทน ผู้เกษียณหรือเสียชีวิต	• จำนวนผู้ปฏิบัติงานในบางส่วนงาน ไม่เพียงพอ อาทิ กองงานฟาร์ม	• การหมุนเวียนบุคลากรเพื่อช่วยเหลือ การปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว • ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงาน อื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือตามภาระงาน
	• พนักงานขาดความชำนาญในการ ปฏิบัติงาน ส่งผลต่อคุณภาพงาน	• วางแผนสร้างบุคลากรทดแทน
2. สุขภาพโคนม สภาพโรงเรือน อาทิ พื้นคอก ความสะอาด	• สุขภาพโคนมภายในฟาร์ม อ.ส.ค. • ผลผลิตโดยรวม	• ปรับปรุงสภาพโรงเรือน • ดูแลความสะอาดภายในโรงเรือน เป็นประจำ
3. เครื่องจักร / อุปกรณ์ ไม่พร้อมใช้งาน ชำรุด ทรุดโทรม ใช้ระยะเวลานาน ในการซ่อมแซม	• การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน อาทิ การผลิตแร่ธาตุ	• ทำแผนการบำรุงรักษา และจัดทำ แผนการจัดซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ ทดแทน
4. สภาพเศรษฐกิจชะลอตัว	• จำนวนผู้เข้าฝึกอบรมลดลงทุกหลักสูตร	• ปรับแผนการดำเนินงาน • ปรับปรุงหลักสูตรให้น่าสนใจ เหมาะกับ สถานการณ์ปัจจุบัน

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)

📍 160 หมู่ที่ 1 ตำบลมิตรภาพ
อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี 18180

☎ 0 3634 2057

✉ researchanddevelop@dpo.go.th